

Login: student
wachtwoord: Ohey5350

Hands-on sessie: programmeren

Wat is een computerprogramma ?

Een **lijst van instructies** in een **formele taal** om een specifieke **taak** met een **computer** uit te voeren

Elektrische toestellen

Besturingssysteem

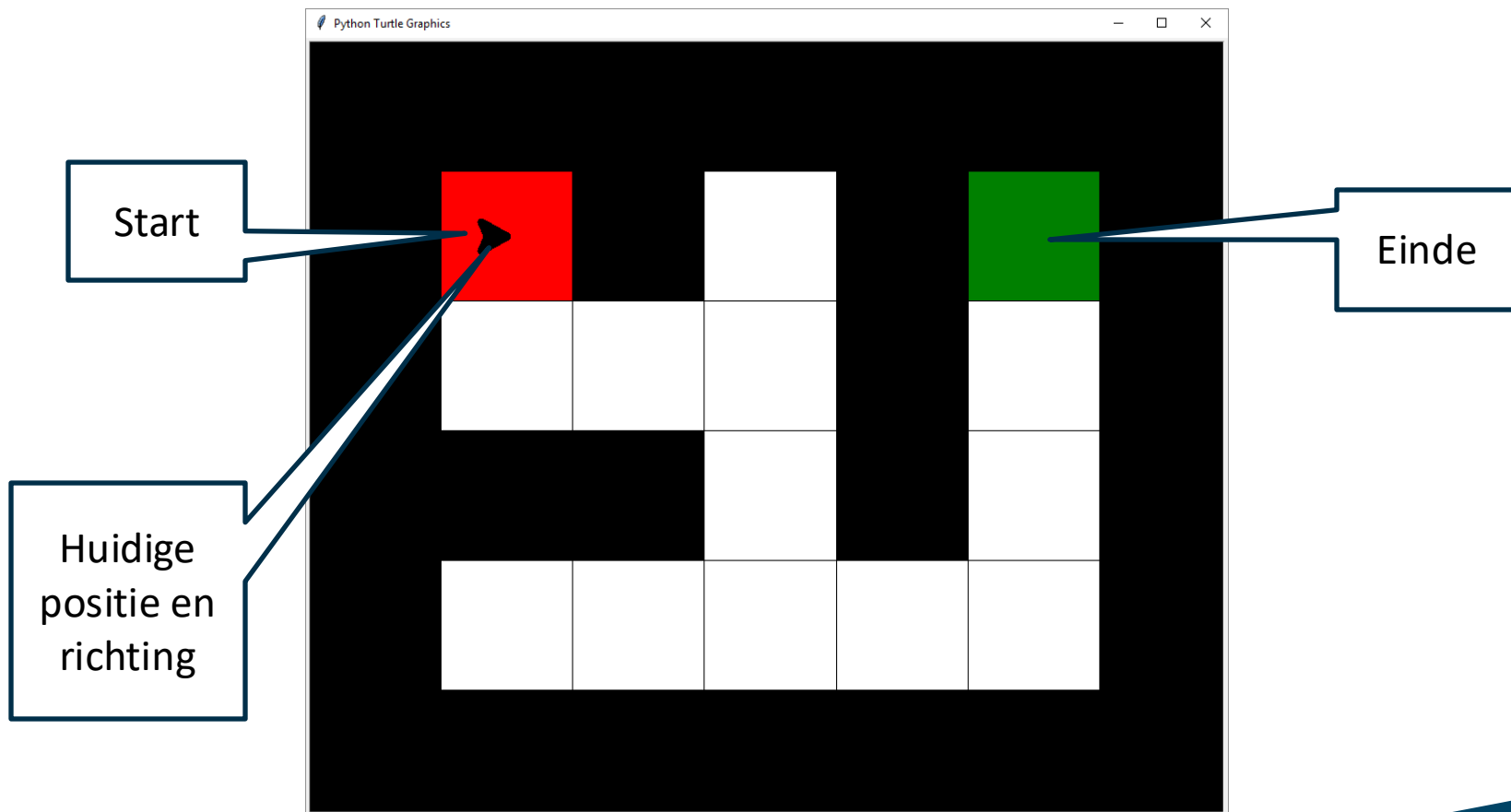
Kantoor software

Games

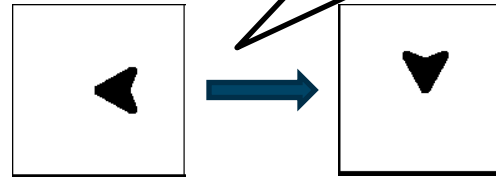
Tijdens deze mini-les maken we ...

... een programma in Python waarmee we uit elk (virtueel) labyrint kunnen ontsnappen

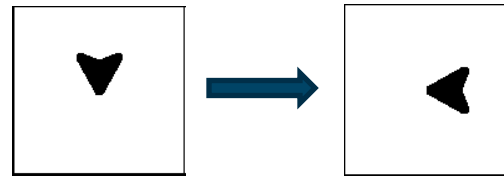

De instructies:

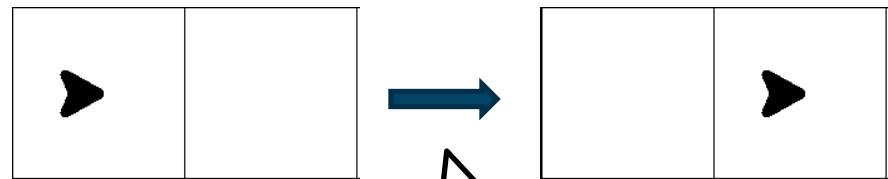
turnLeft()

turnRight()

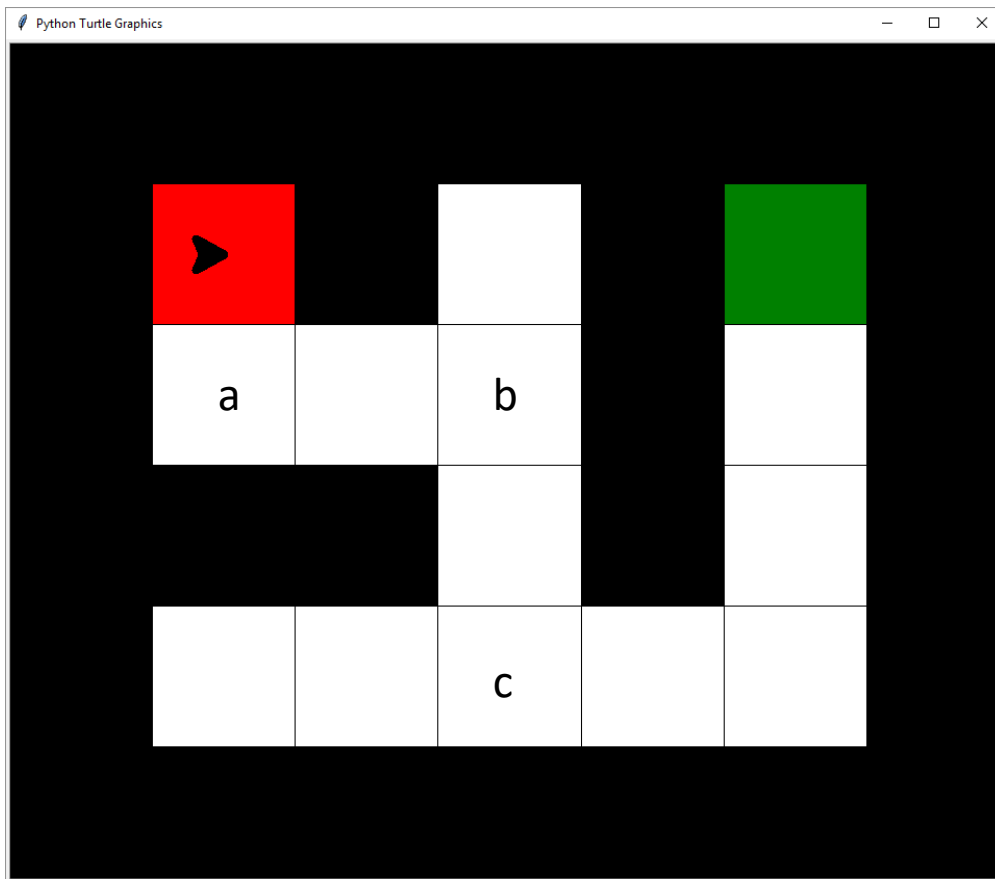
goForward()

De robot beweegt in de richting van de pijl

Vlugge vraag

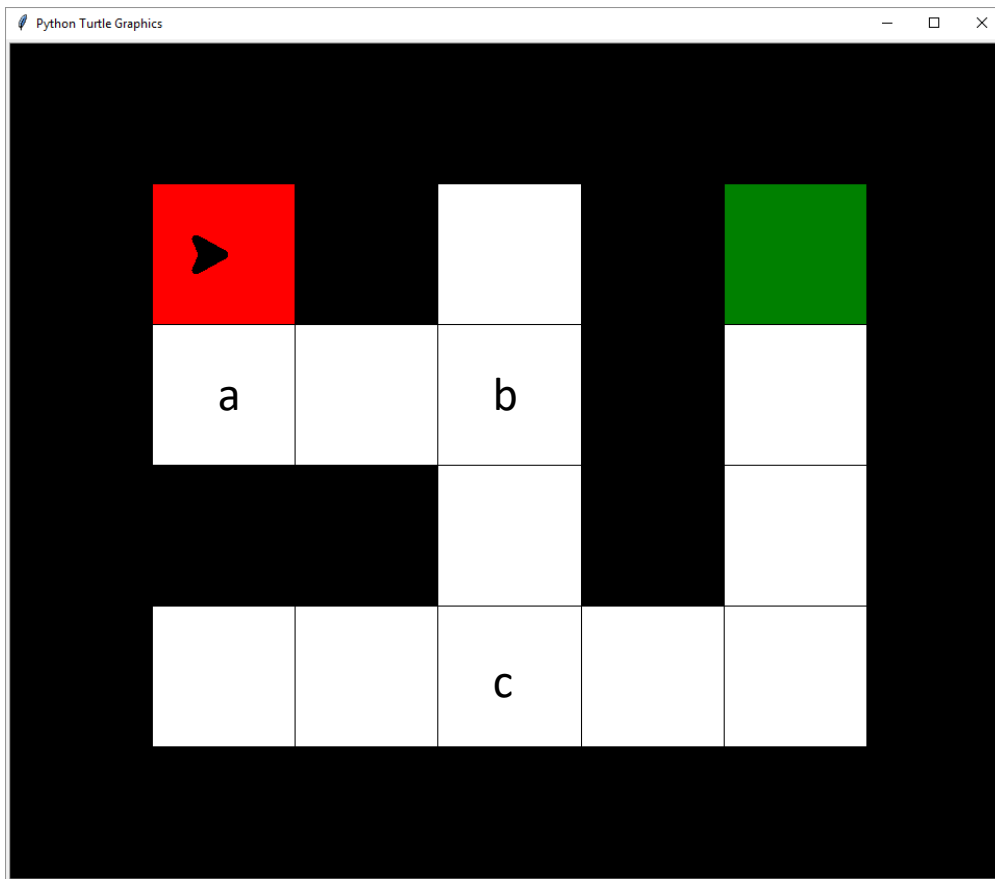
Beschouw volgende beginsituatie; wat is het resultaat van volgende sequentie instructies?

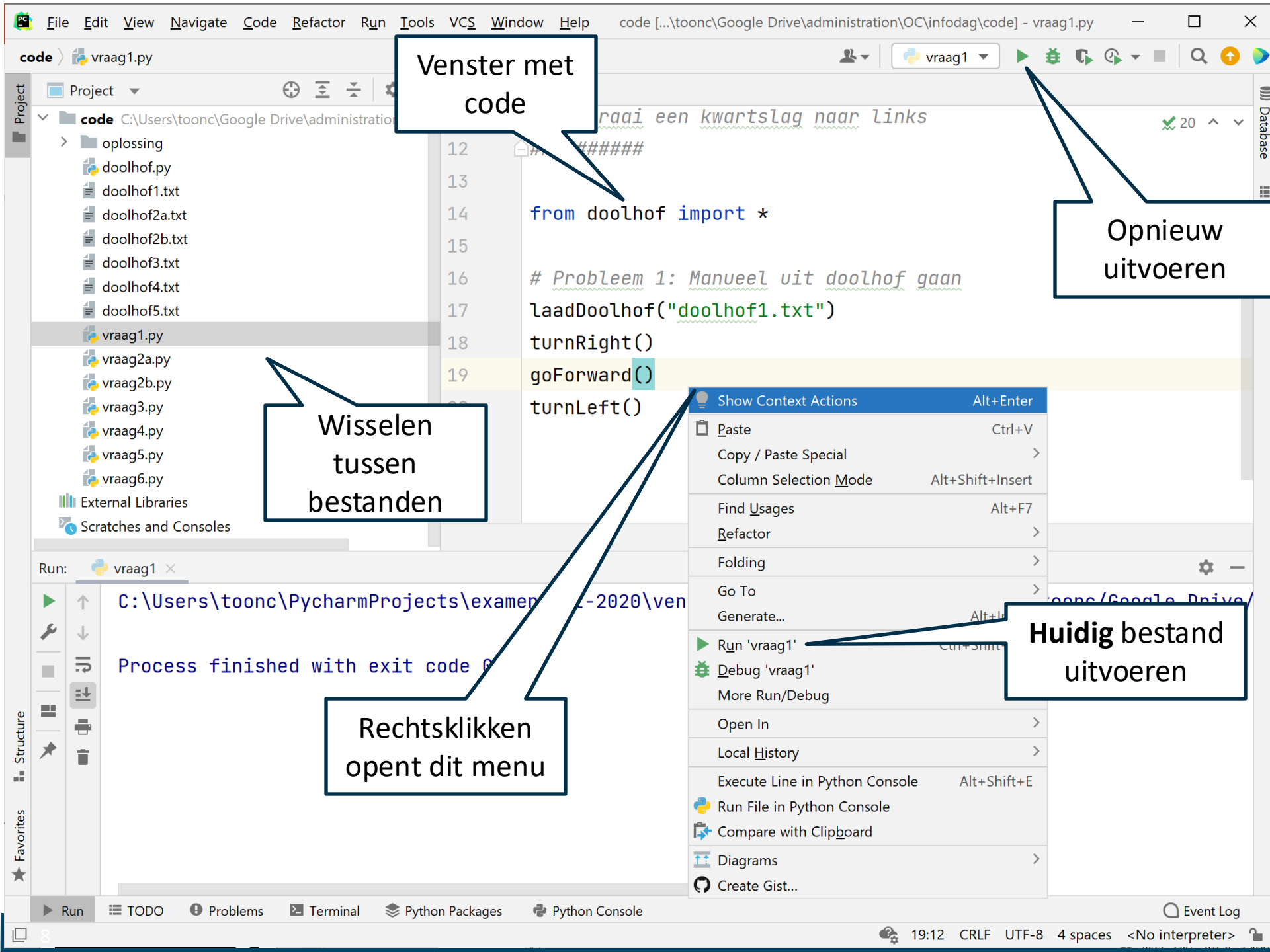
```
turnRight()  
goForward()  
turnLeft()  
goForward()  
goForward()  
turnRight()
```

Vlugge vraag: Antwoord: **b**

Beschouw volgende beginsituatie; wat is het resultaat van volgende sequentie instructies?

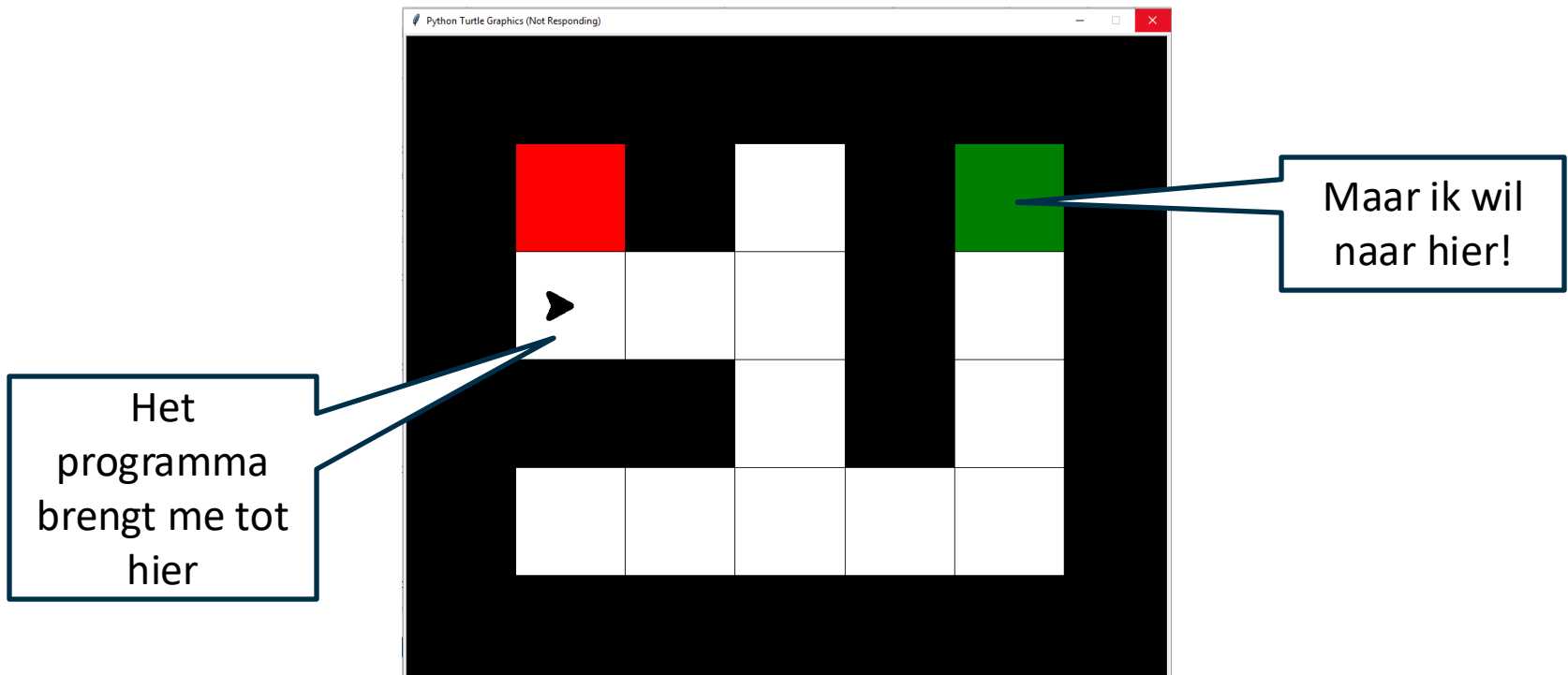
```
turnRight()  
goForward()  
turnLeft()  
goForward()  
goForward()  
turnRight()
```


Opdracht #1

(vraag1.py)

We zijn al een eind op weg; maak het programma verder af!

Oplossing opdracht #1

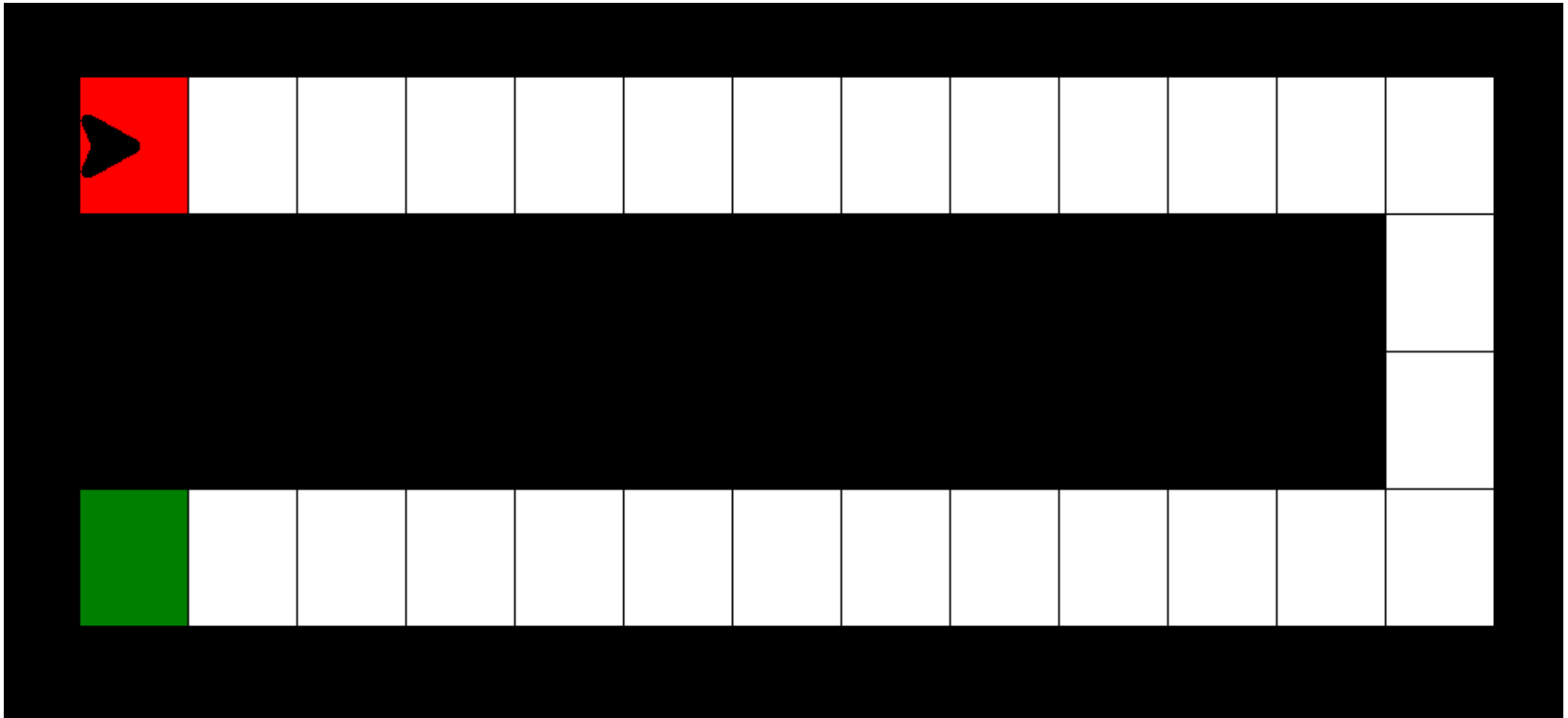
Volgende sequentie van instructies brengt je naar de uitgang:

```
from doolhof import *  
  
# Probleem 1: Manueel uit doolhof gaan  
laadDoolhof("doolhof.txt")  
turnRight()  
goForward()  
turnLeft()  
goForward()  
goForward()  
turnRight()  
goForward()  
goForward()  
turnLeft()  
goForward()  
goForward()  
turnLeft()  
goForward()  
goForward()  
goForward()
```

We vallen in herhaling ...

Laad nu het volgende doolhof (vraag2a.py)

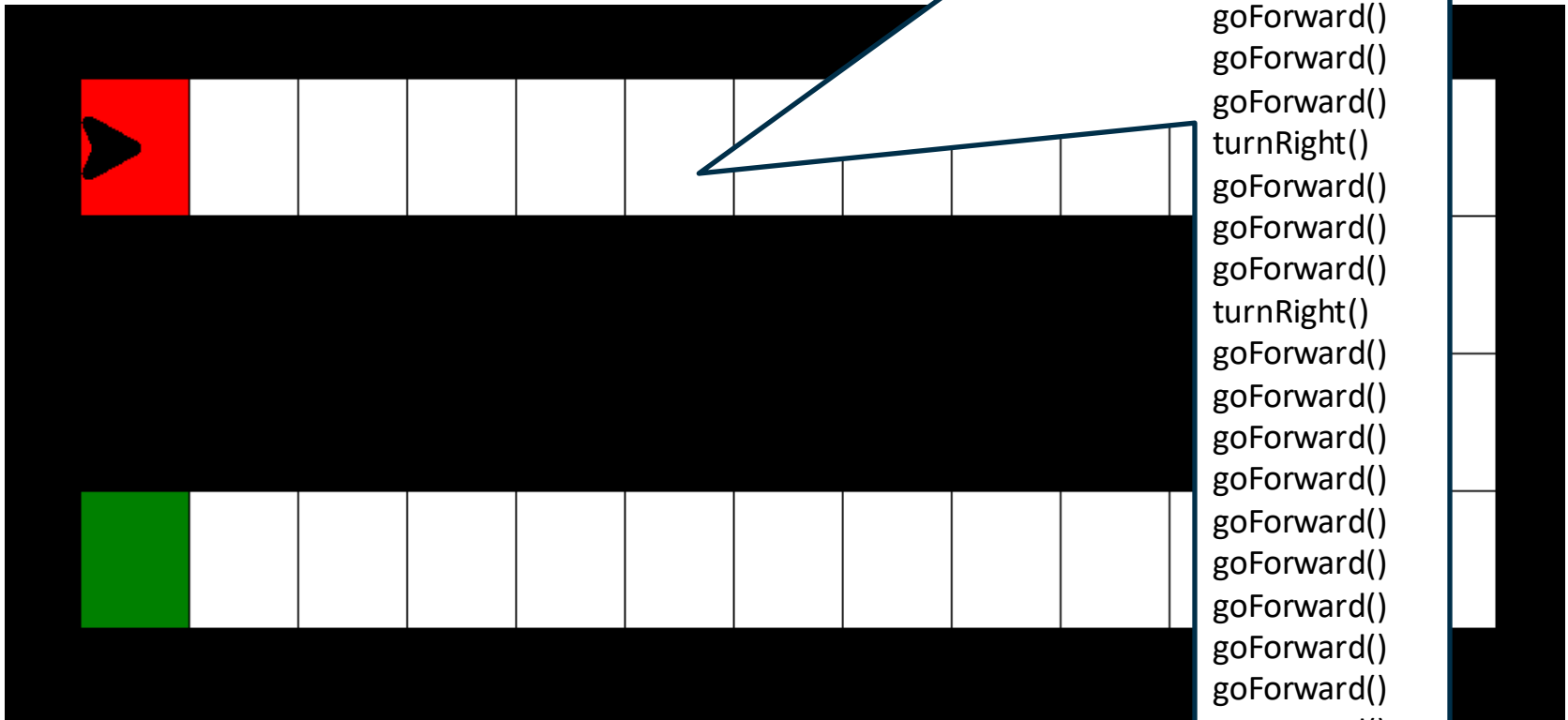
```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```


We vallen in herhaling ...

Laad nu het volgende doolhof (vraag2a.py)

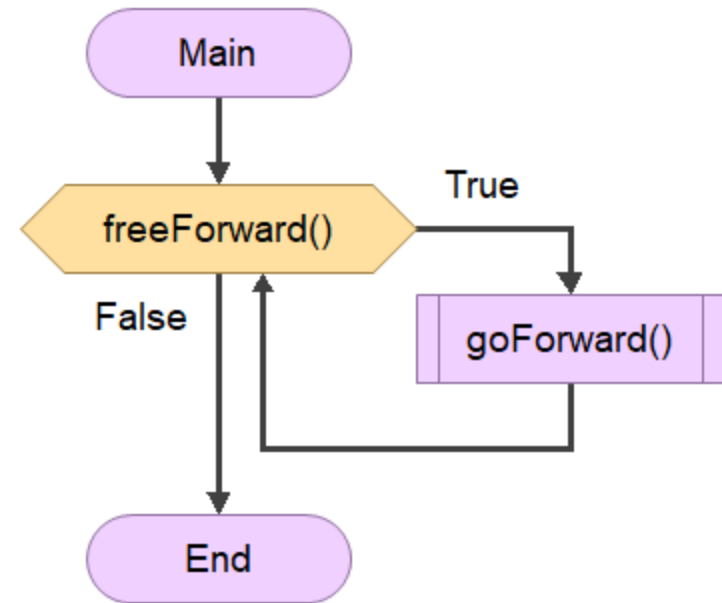
```
# stap 2a: gebruik while
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

[illegible]

Herhalingslus

“Zolang je rechtdoor kan gaan, ga rechtdoor”

```
while freeForward() :  
    goForward()
```


Je kan niet enkel 1 instructie herhalen (goForward()), maar ook een heel programma

het te herhalen stuk springt in

Nieuwe functies

	Waar (True) als
<code>freeForward()</code>	... de plek voor je
<code>freeLeft()</code>	... links van je
<code>freeRight()</code>	... rechts van je
	vrij is; anders onwaar (False)
<code>foundExit()</code>	Waar als je het eindpunt bereikte
	anders onwaar
<code>not <i>functie()</i></code>	Waar als <i>functie()</i> onwaar is en omgekeerd

Herhalingslus

```
goForward()
```

Het te herhalen stuk
springt in; gebruik
<TAB>

Geen
hoofdletter

Denk aan ":"

```
while freeForward():
```

```
goForward()
```

```
    goForward()
```

```
goForward()
```

```
    turnRight()
```

...

Te herhalen stuk
gedaan? Terug naar
links! <Backspace>

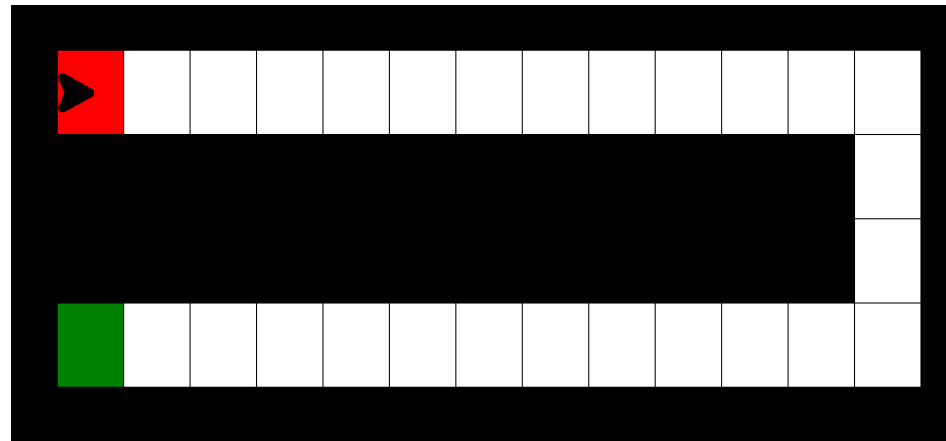
```
goForward()
```

```
goForward()
```

```
goForward()
```

```
turnRight()
```

```
...
```

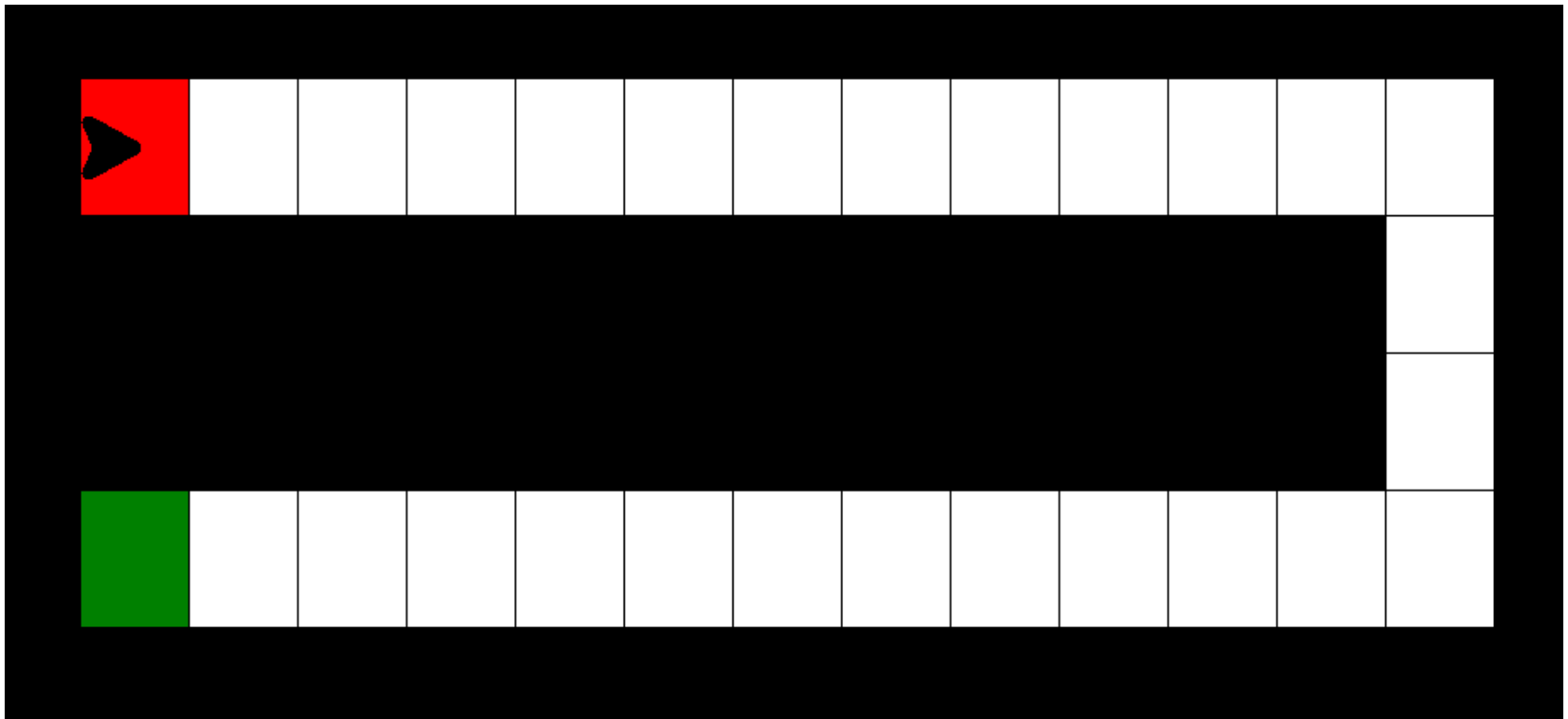

Opdracht #2a

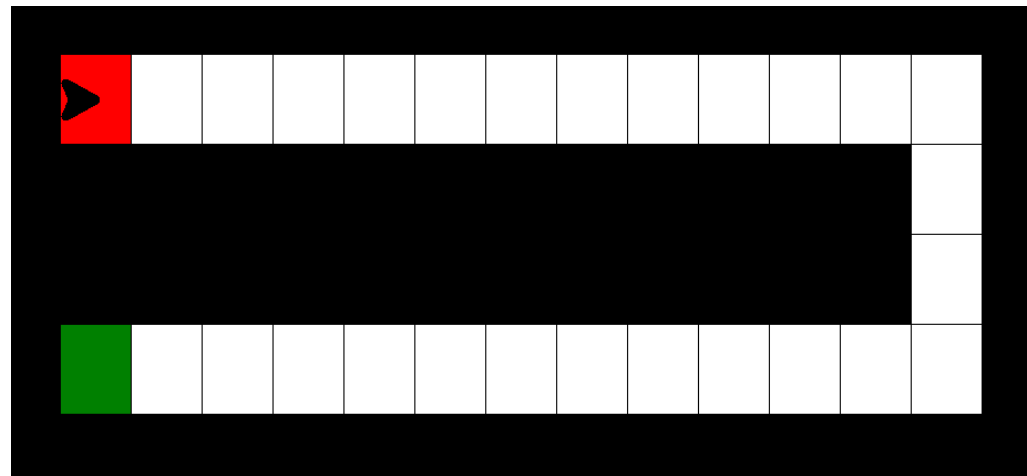
(vraag2a.py)

Laad nu het doolhof en ga naar de uitgang

```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```


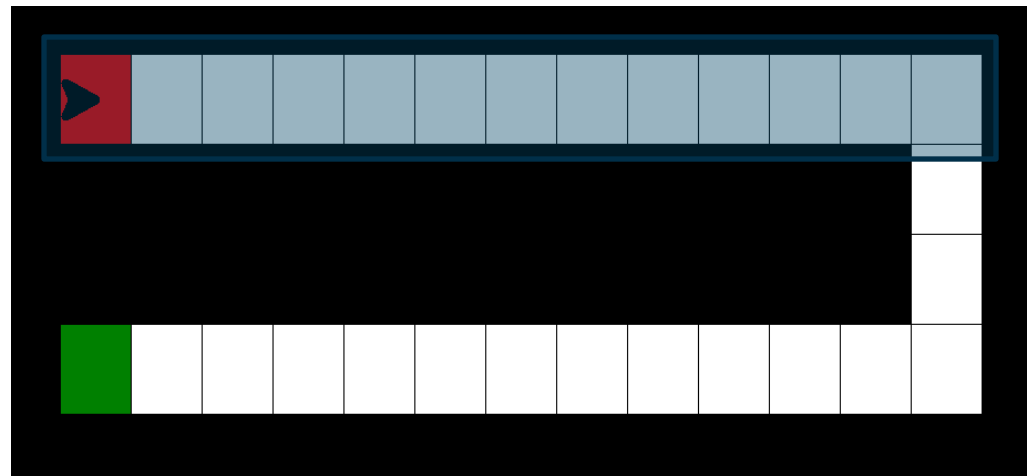
Oplossing #2a


```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

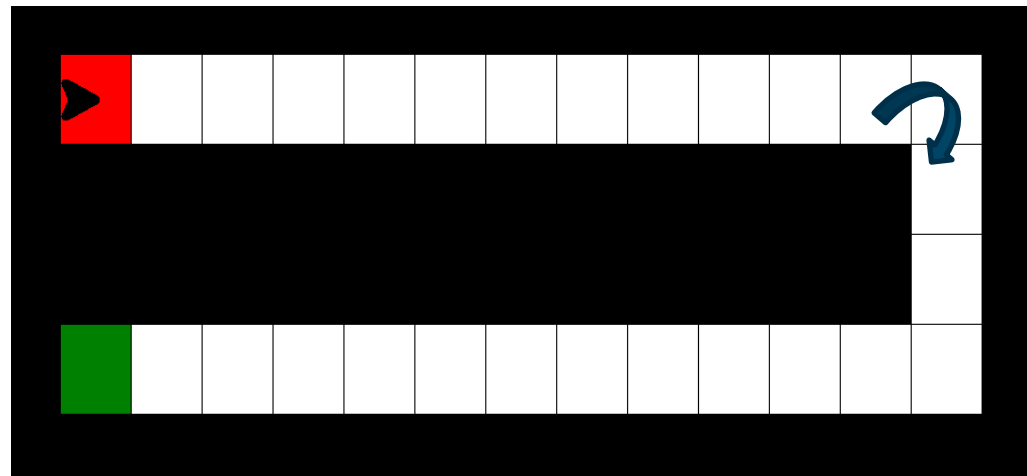
Oplossing #2a


```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

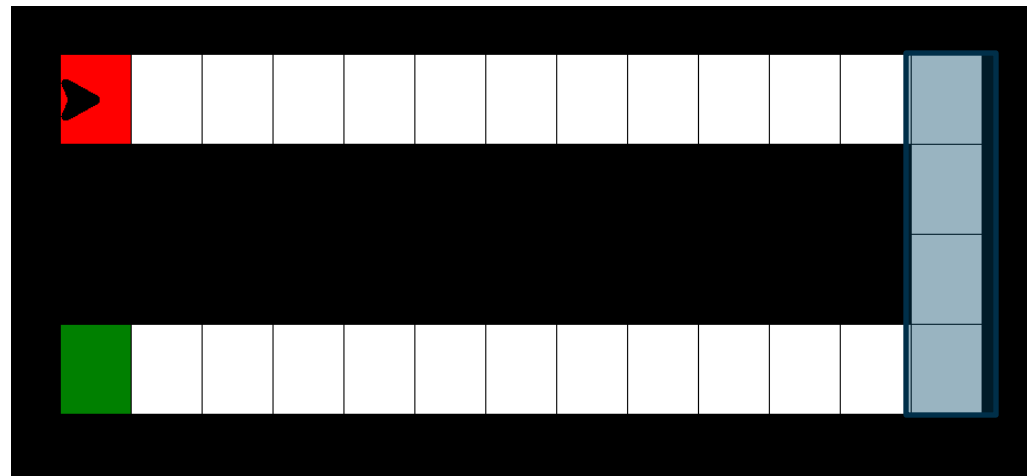
Oplossing #2a


```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
    turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
    turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

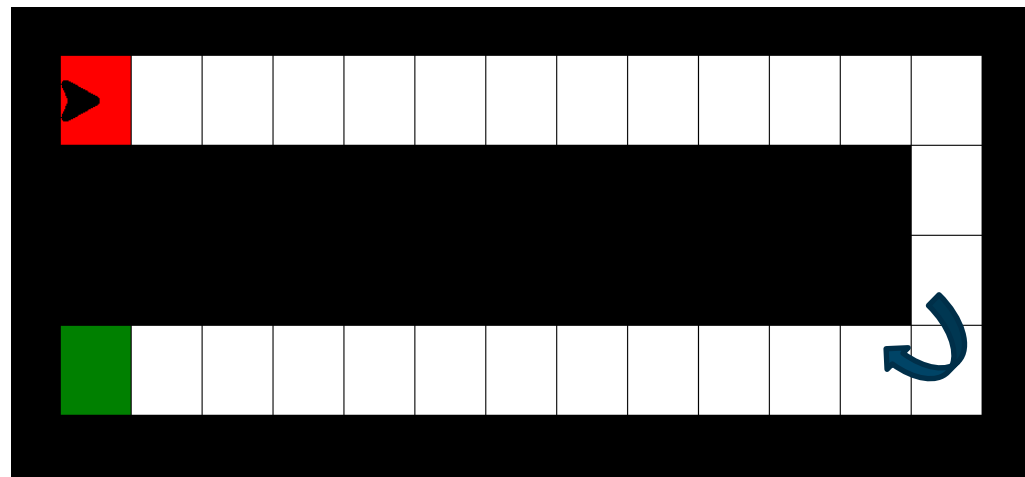
Oplossing #2a


```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

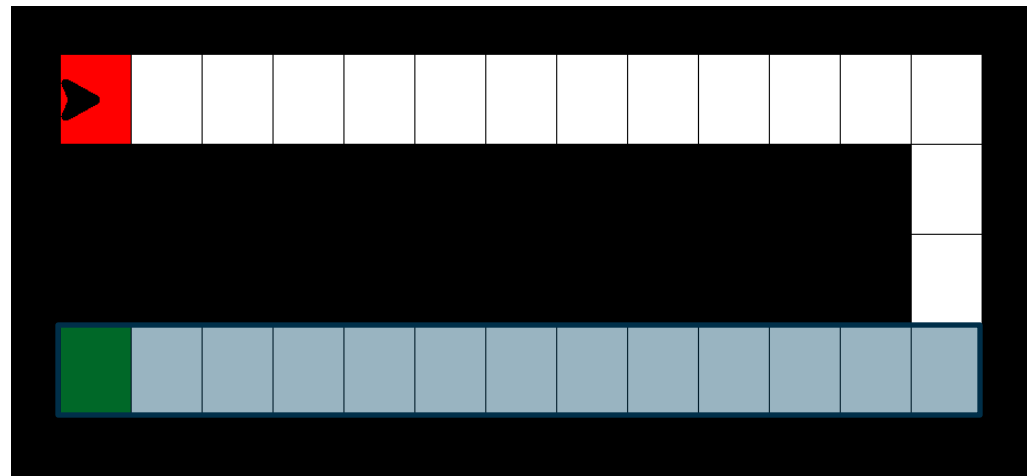
Oplossing #2a


```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

Oplossing #2a


```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

Oplossing #2a : minder code!

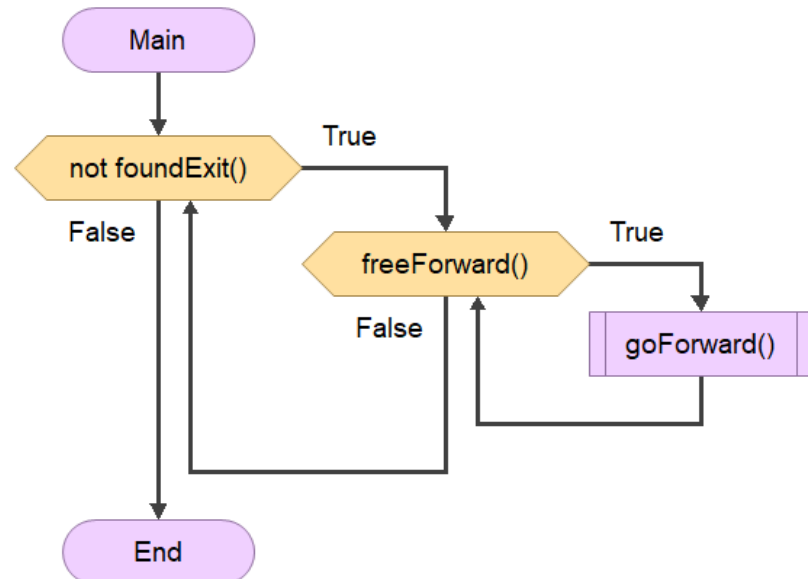
```
# stap 2a: gebruik while  
laadDoolhof("doolhof2a.txt")
```

```
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()  
turnRight()  
while freeForward():  
    goForward()
```

+ turnRight()

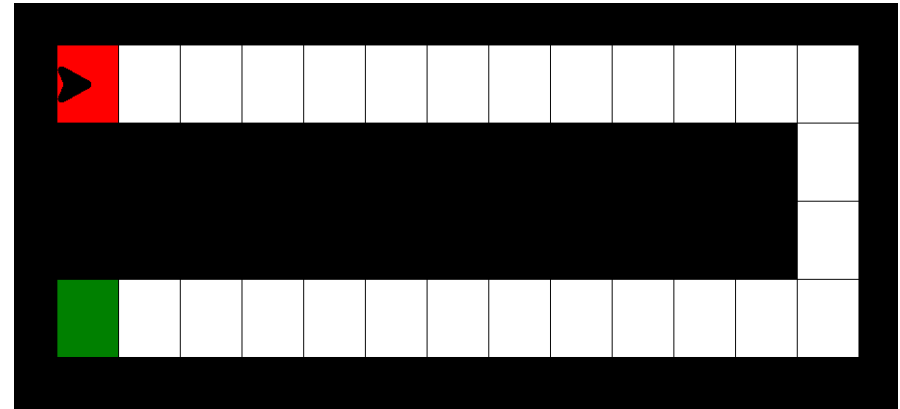


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```


Oplossing #2a

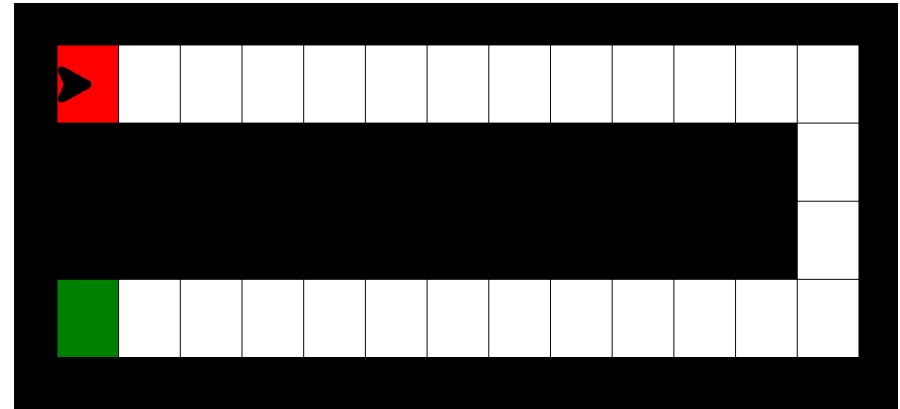
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```


Oplossing #2a

- korter

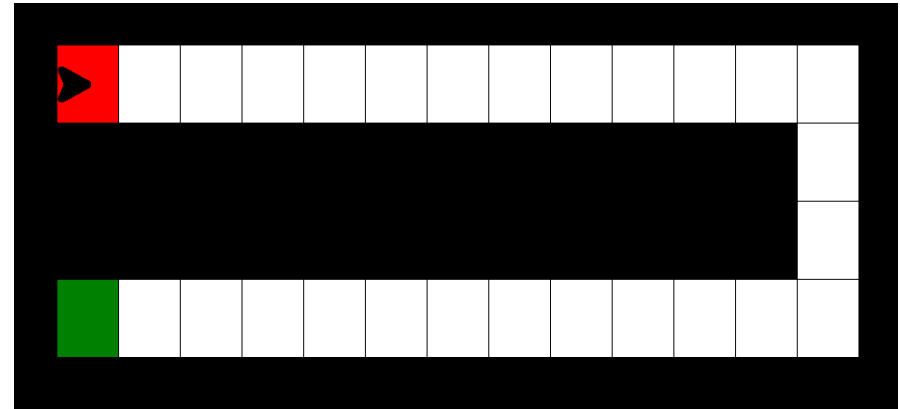

?

```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

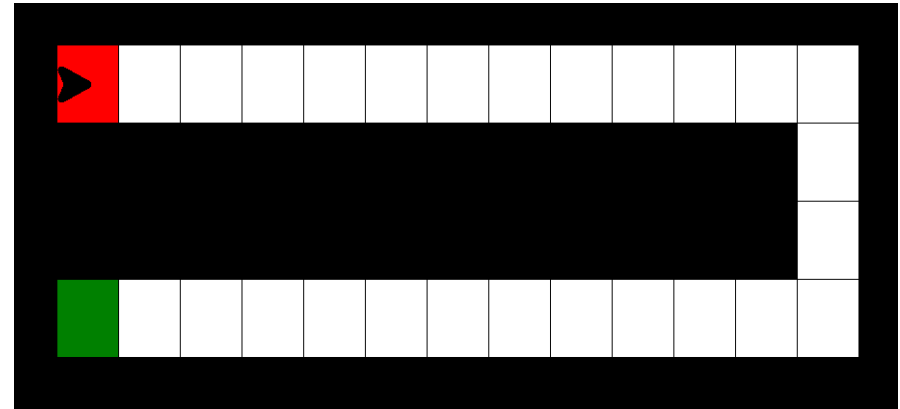
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

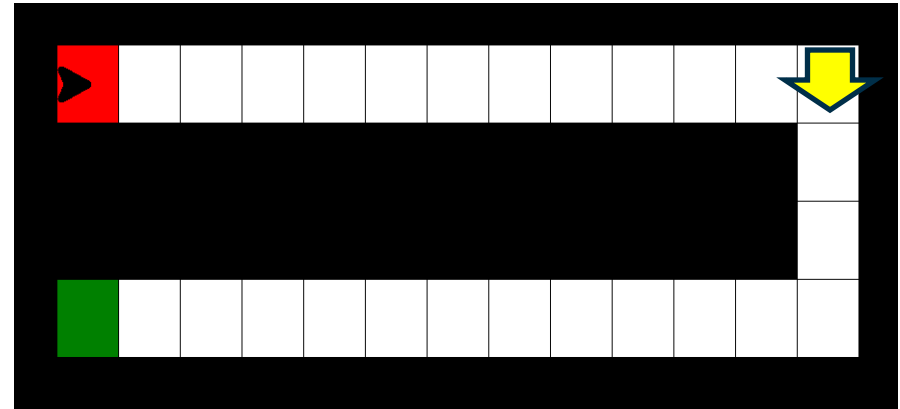
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

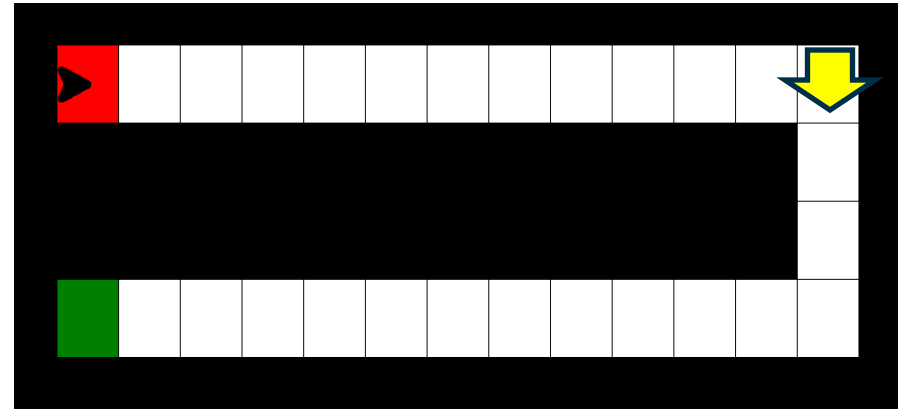
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

- korter

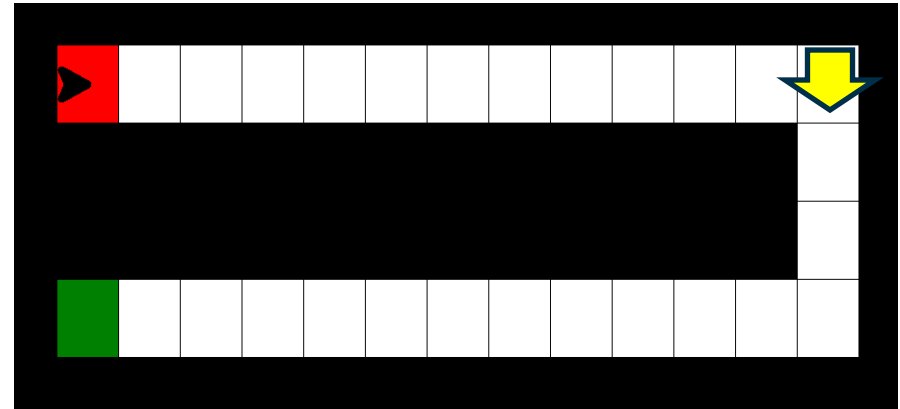

?

```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

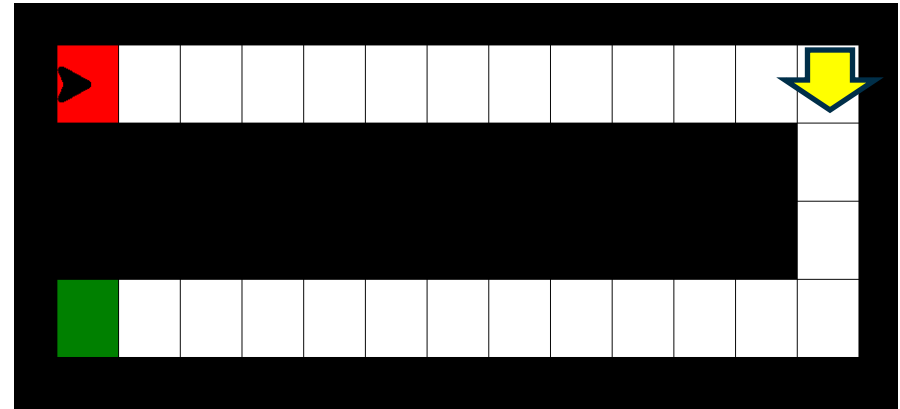
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

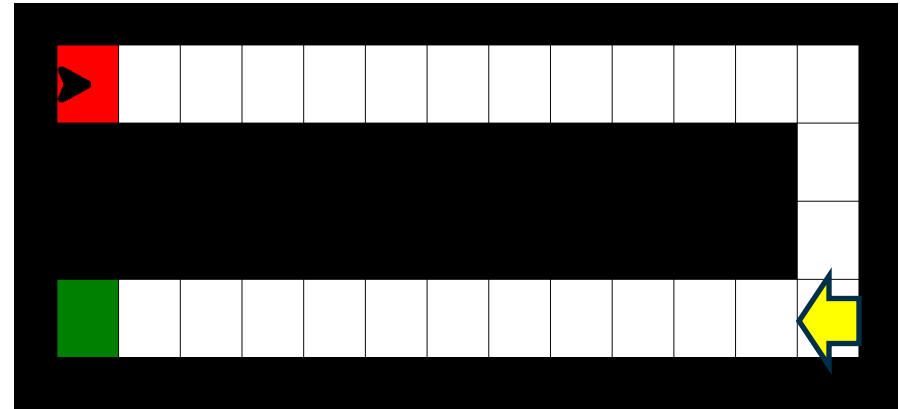
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

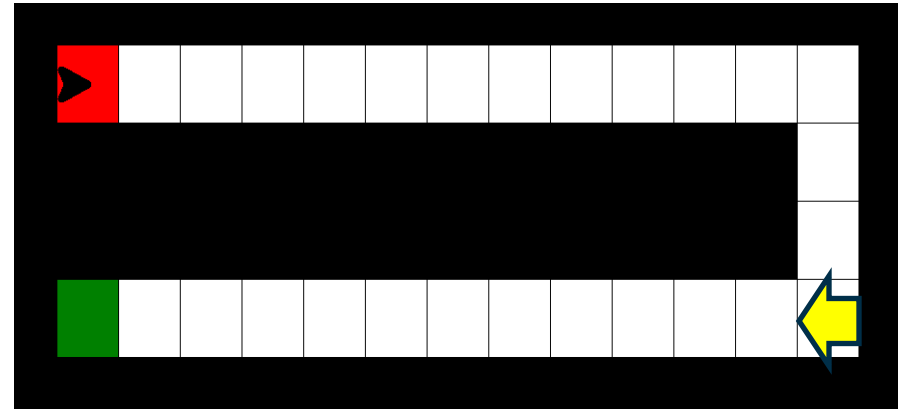
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```


Oplossing #2a

- korter

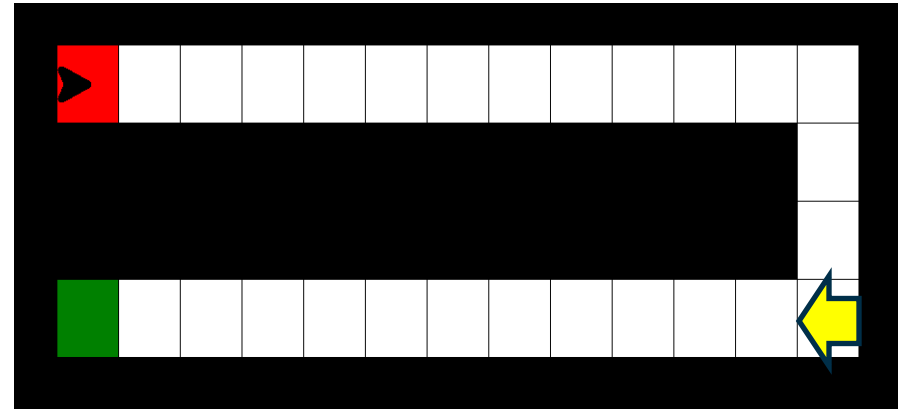

?

```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

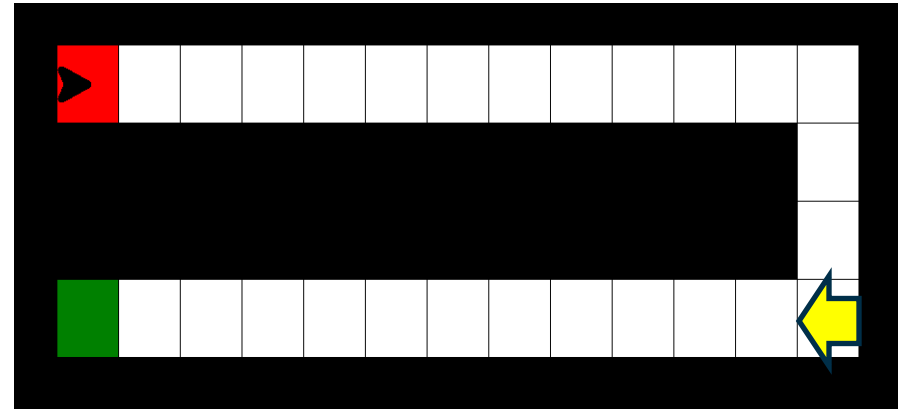
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

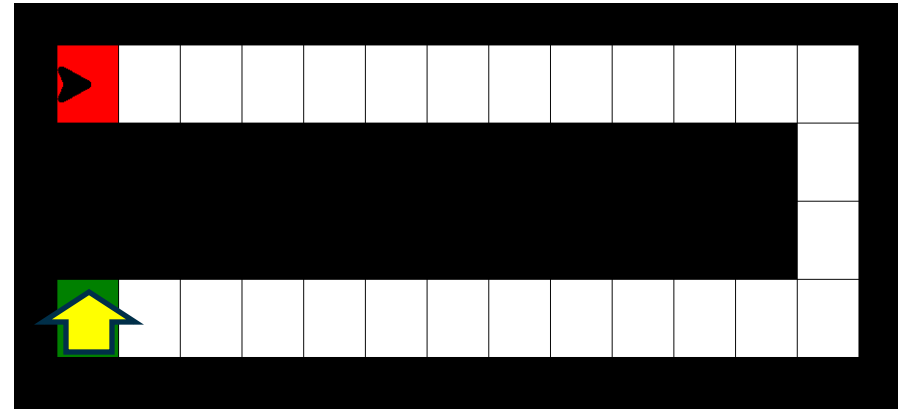
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

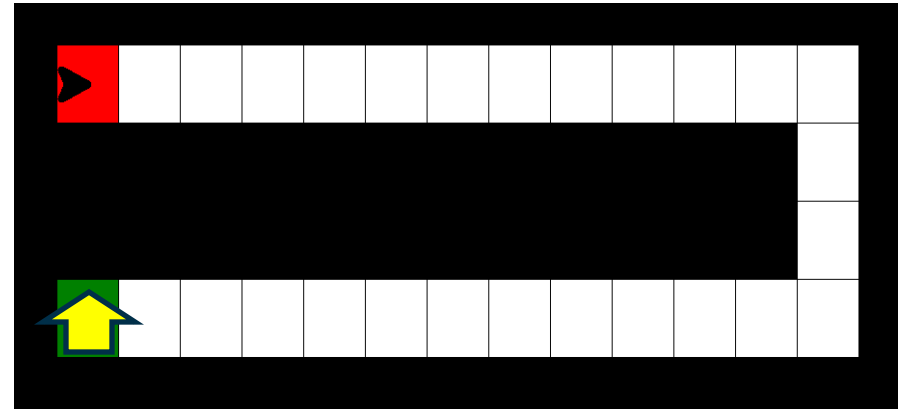
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

- korter

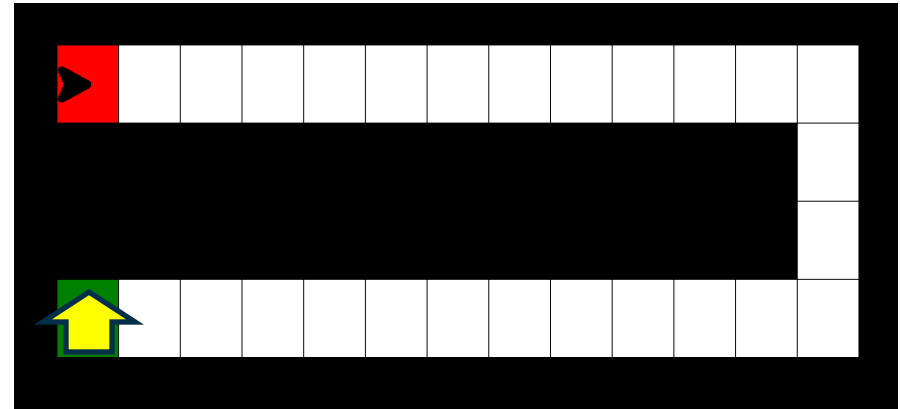

?

```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

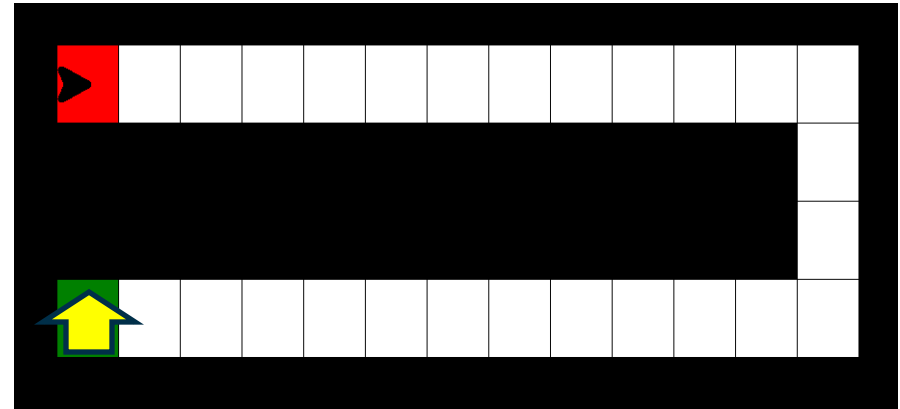
- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

Oplossing #2a

- korter


```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnRight()
```

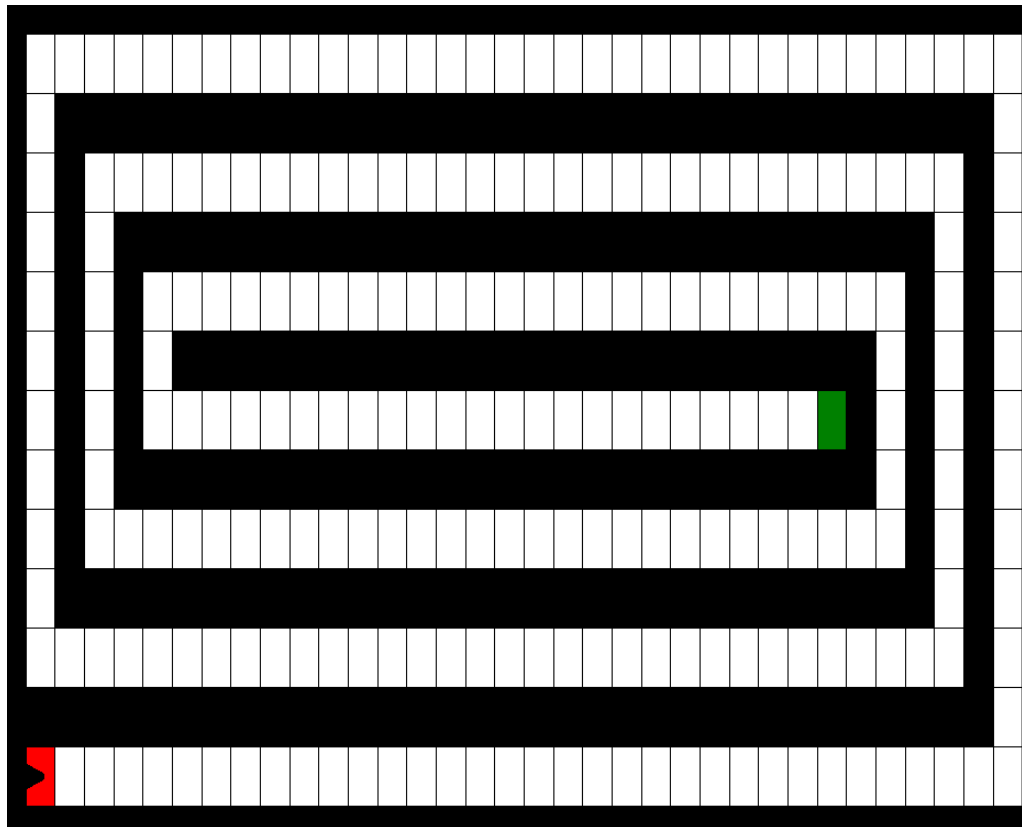

Opdracht #2b

(vraag2b.py)

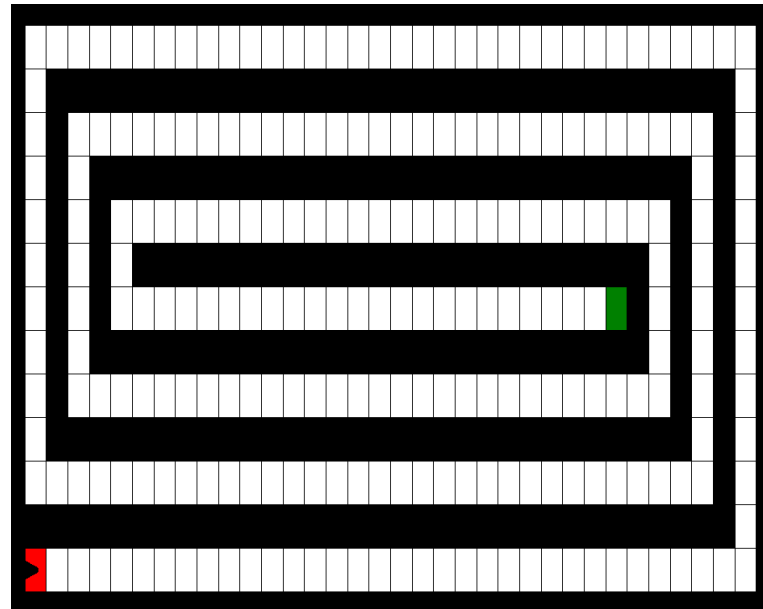
Ga naar het einde van dit doolhof:

```
# stap 2b: while opdracht b  
laadDoolhof("doolhof2b.txt")
```


Oplossing #2b

```
# stap 2b: while opdracht b  
laadDoolhof("doolhof2b.txt")  
  
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    turnLeft()
```


Willekeurige doolhoven oplossen

Tot nu: programma's om **specifieke doolhoven** op te lossen.
Kunnen we ook programma's schrijven die **elk doolhof** oplossen?

- We moeten keuzes kunnen maken die afhangen van de situatie:
 - Als** links vrij is **dan** draai naar links
 - Anders als** rechts vrij is **dan** draai naar rechts
 - Anders** ga vooruit

if – elif - else

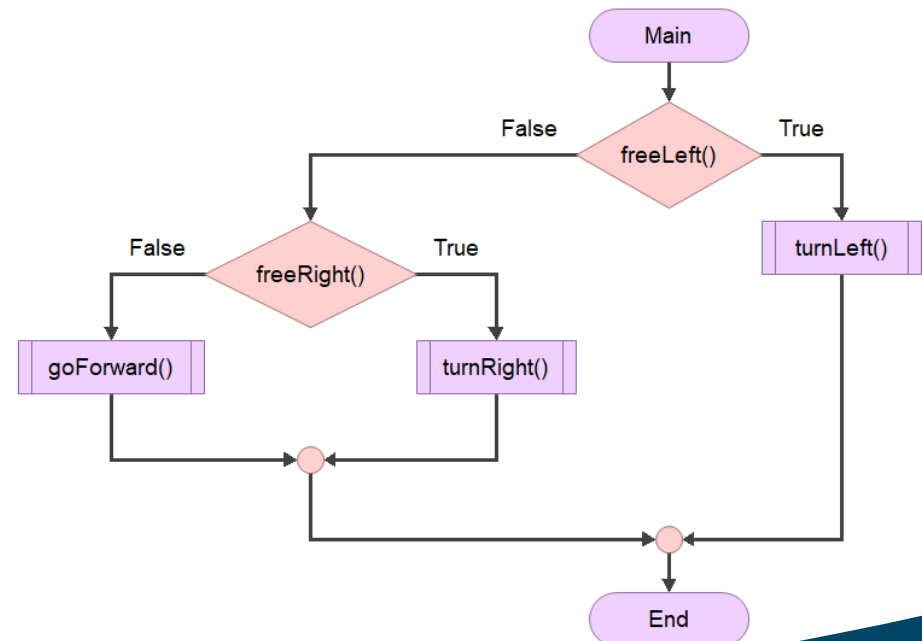
Dit is exact wat if – elif – else doet in Python:

Als links vrij is dan draai naar links

Anders als rechts vrij is dan draai naar rechts

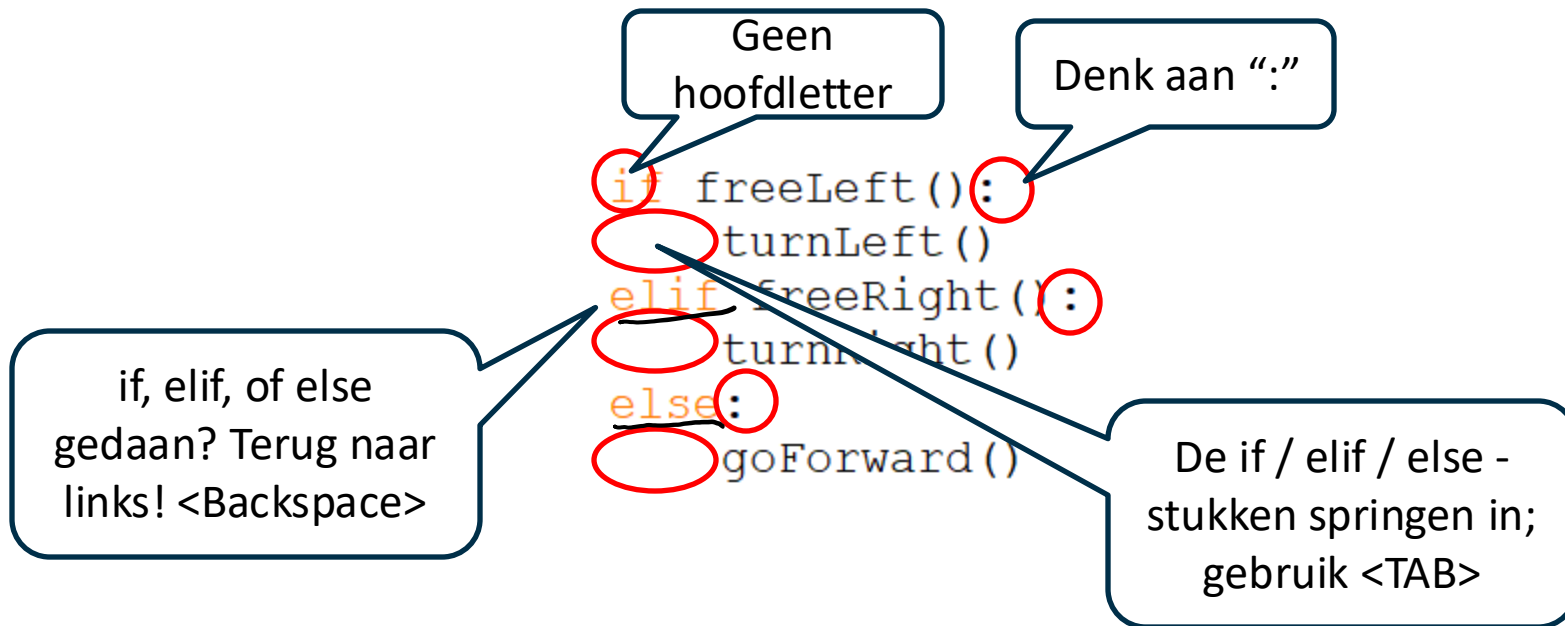
Anders ga vooruit

```
if freeLeft():  
    turnLeft()  
elif freeRight():  
    turnRight()  
else:  
    goForward()
```


if – elif - else

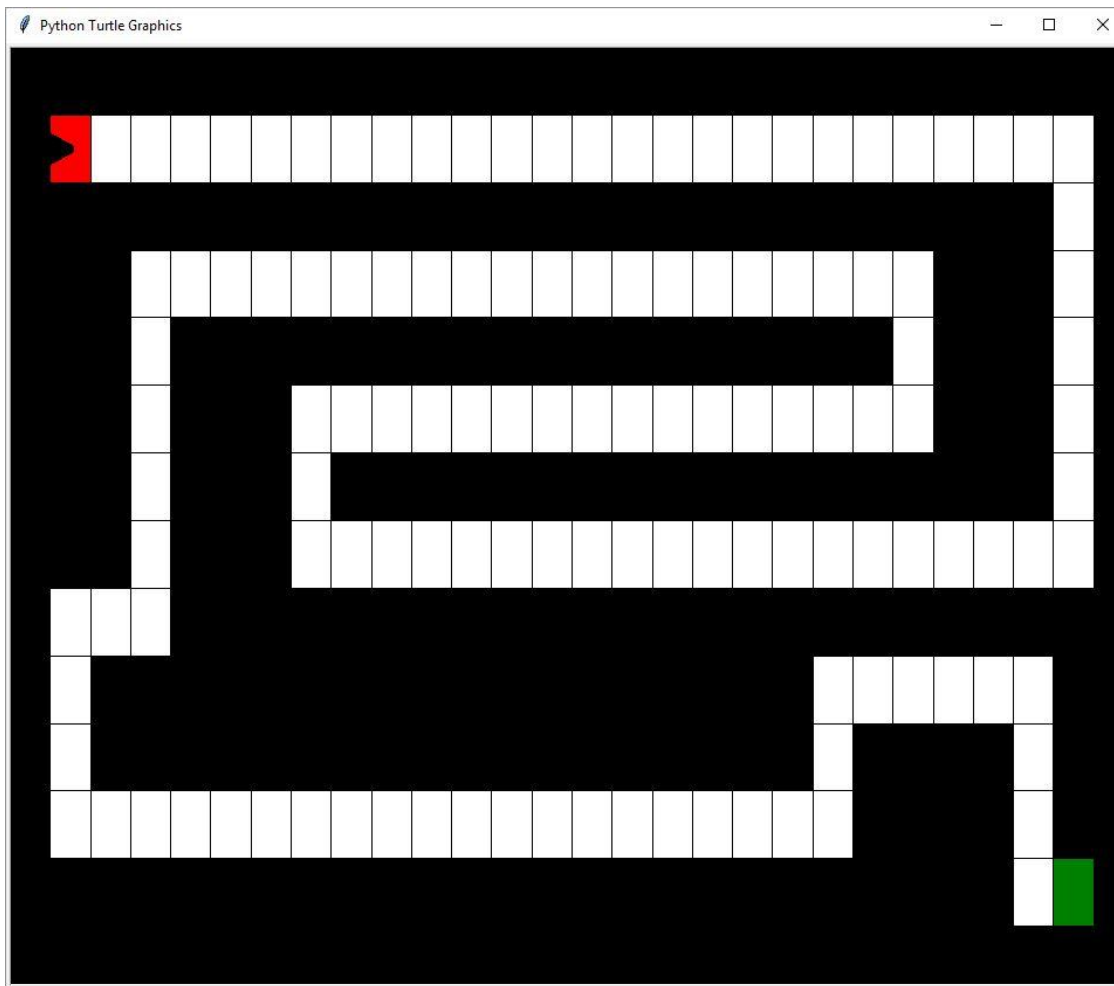
Dit is exact wat if – elif – else doet in Python:

Opdracht #3

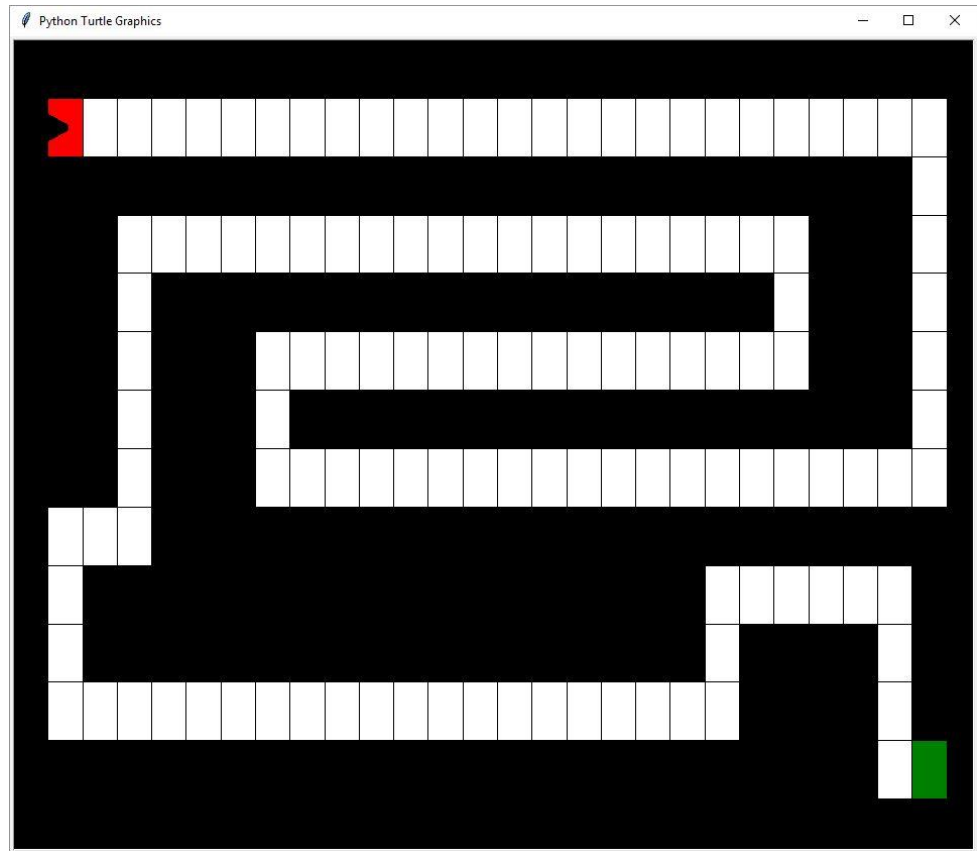
vraag3.py

Maak een programma dat doolhof 3 oplost.

Oplossing #3

```
while not foundExit():  
    while freeForward():  
        goForward()  
    if freeLeft():  
        turnLeft()  
    else:  
        turnRight()
```


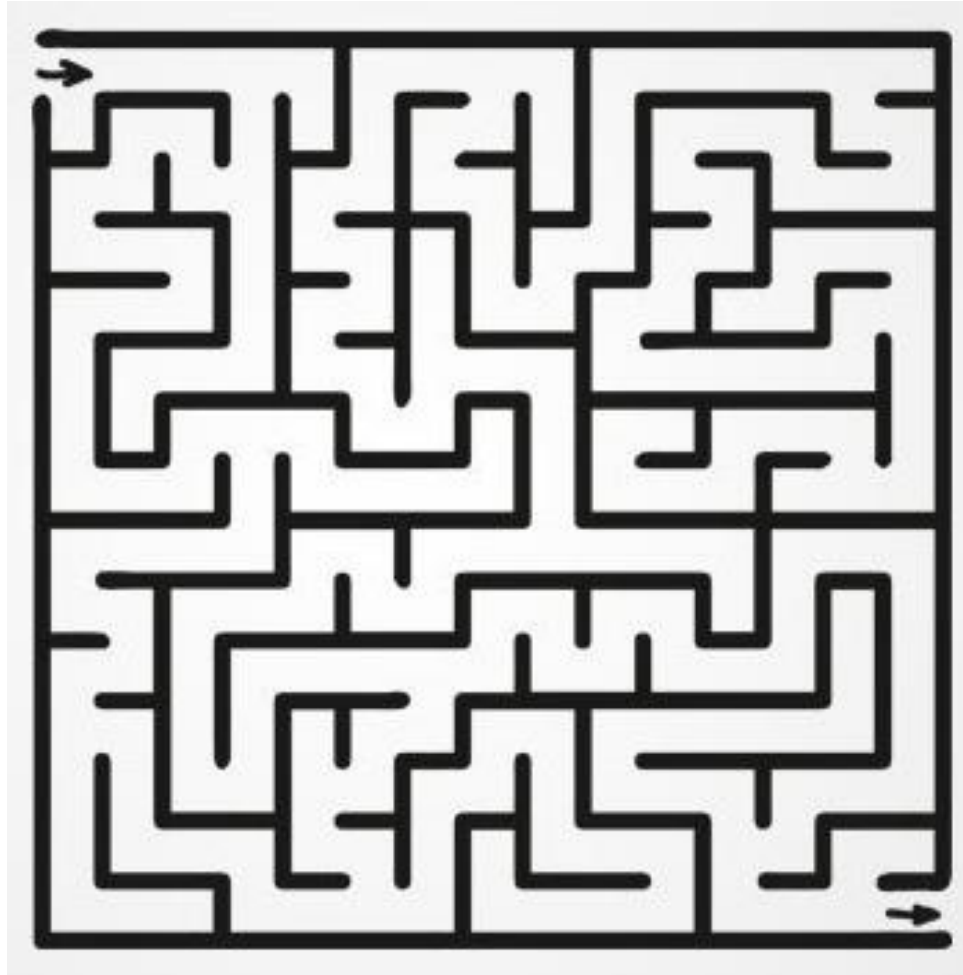
De rechterhandregel

Als in- en uitgang beiden aan de buitenmuur liggen, dan kan je steeds op volgende manier ontsnappen:

Volg steeds het meest rechtse pad
(zorg ervoor dat jouw rechterhand steeds de muur blijft raken)

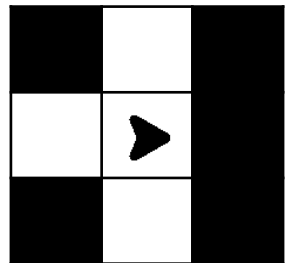
Rechterhandregel: voorbeeld

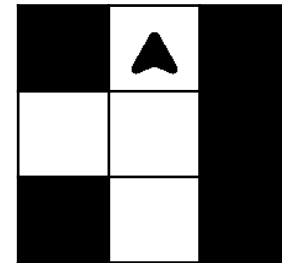
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

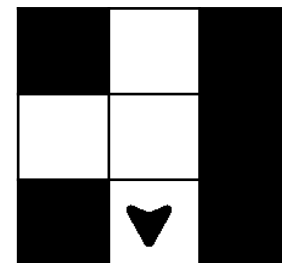
Waarheen in volgend voorbeeld?

(a)

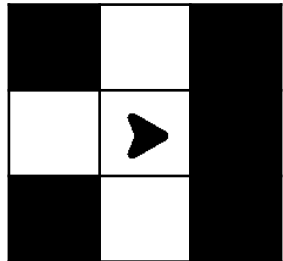
(b)

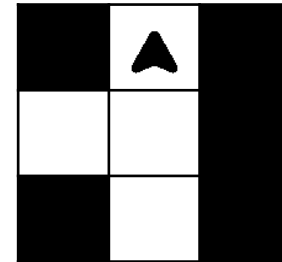
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

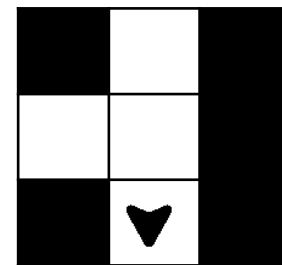
Waarheen in volgend voorbeeld?

(a)

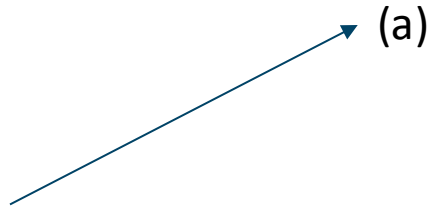
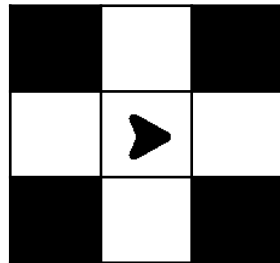
(b)

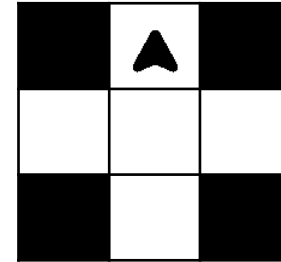
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

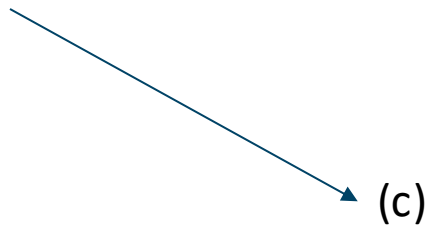
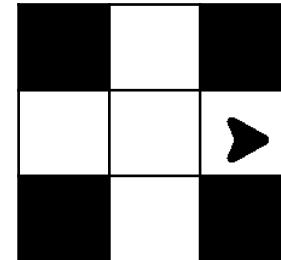
Waarheen in volgend voorbeeld?

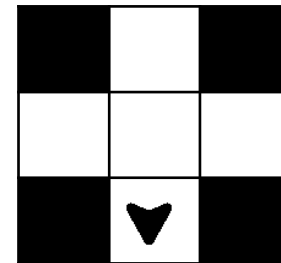
(a)

(b)

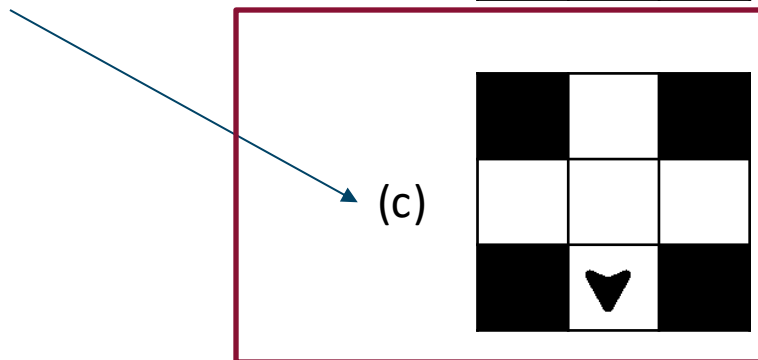
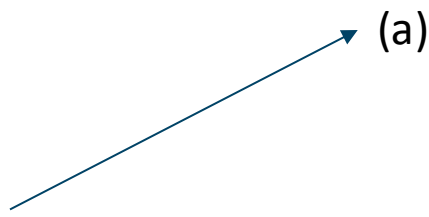
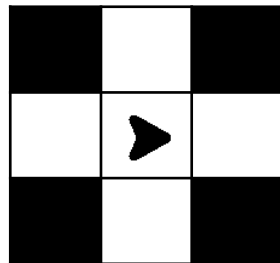
(c)

De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

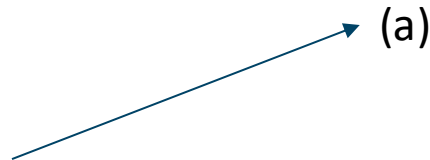
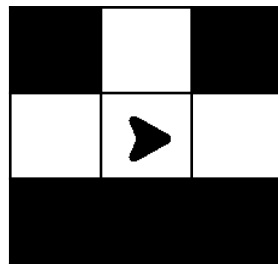
Waarheen in volgend voorbeeld?

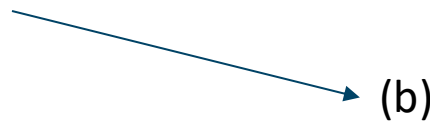
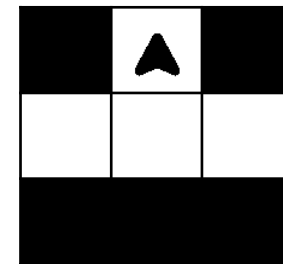
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

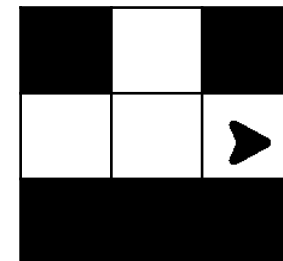
Waarheen in volgend
voorbeeld?

(a)

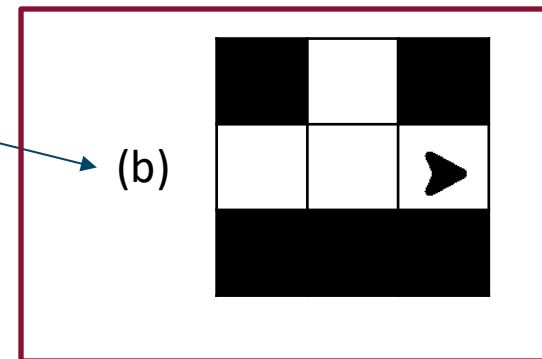
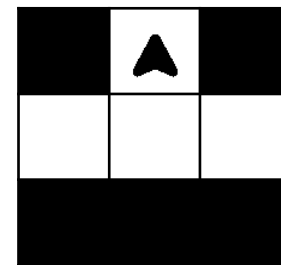
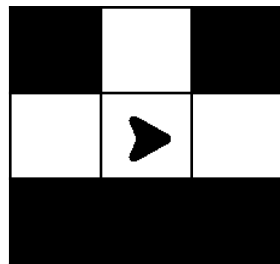
(b)

De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

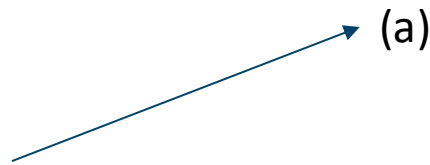
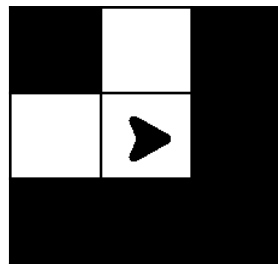
Waarheen in volgend
voorbeeld?

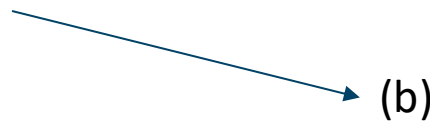
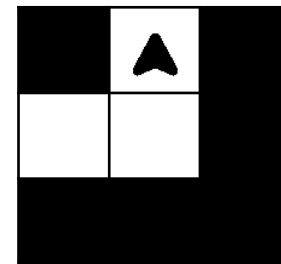
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

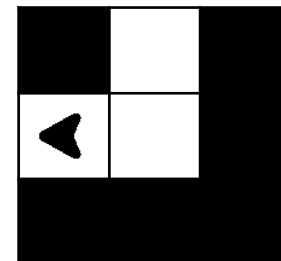
Waarheen in volgend
voorbeeld?

(a)

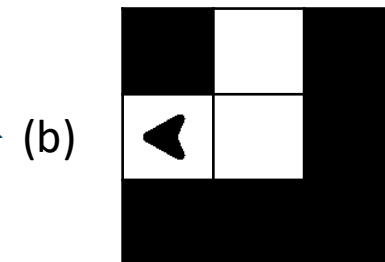
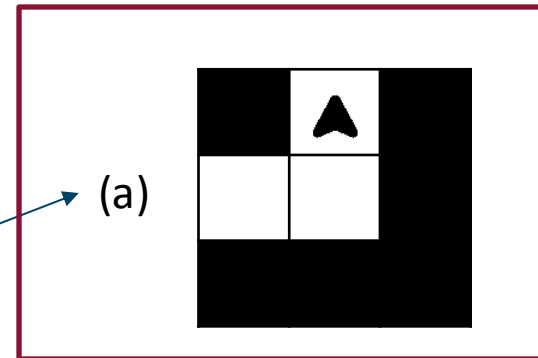
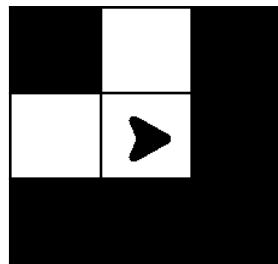
(b)

De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

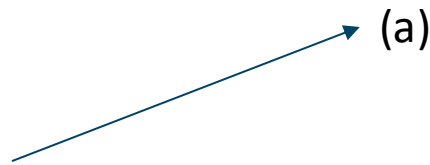
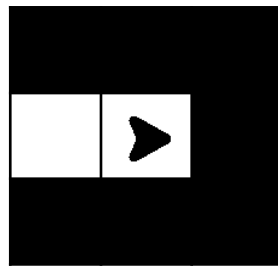
Waarheen in volgend
voorbeeld?

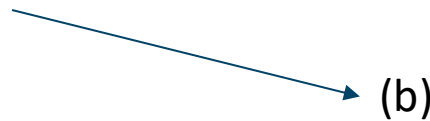
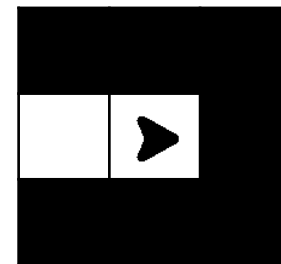
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

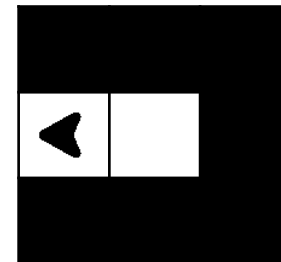
Waarheen in volgend
voorbeeld?

(a)

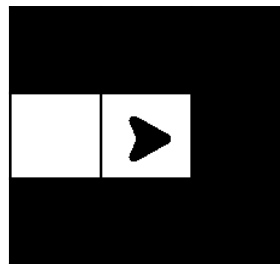
(b)

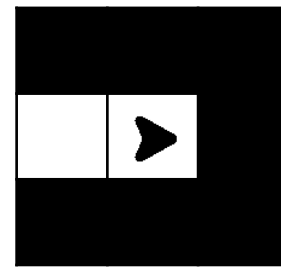
De rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

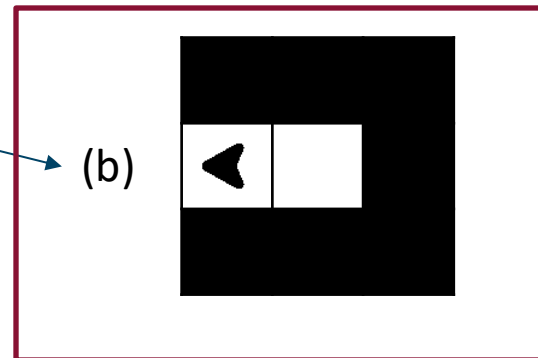
Waarheen in volgend
voorbeeld?

(a)

(b)

Rechterhandregel

Volg steeds het meest rechtse pad

=

Zolang je de uitgang niet bereikte:

als rechts vrij is:

draai naar rechts en vooruit

anders als vooruit vrij is:

vooruit

anders als links vrij is:

draai naar links en vooruit

anders:

draai 180gr en vooruit

Opdracht #4

vraag4.py

Maak een programma dat de rechterhandregel volgt.

Je kan dit testen op doolhof 4:

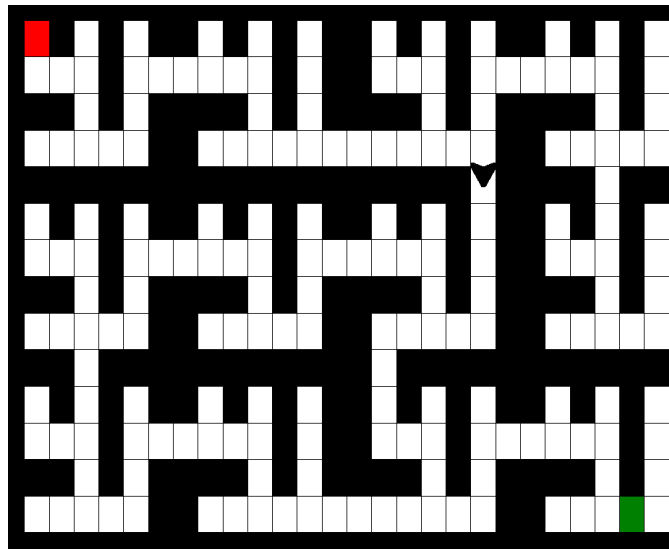
```
# Vraag 4: Los doolhof 4 op  
laadDoolhof("doolhof4.txt")  
# laadDoolhof("doolhof5.txt") |# 4 gelukt? vervang vorige regel dan door deze!
```

Zolang je de uitgang niet bereikte:
 neem het meest rechtse pad

Ben je klaar? Los dan ook eens doolhof5 op!

Oplossing #4

Zolang je de uitgang niet bereikte:
zoek meest rechtse doorgang
ga vooruit


```
while(not foundExit()):  
    if freeRight():  
        turnRight()  
        goForward()  
    elif freeForward():  
        goForward()  
    elif freeLeft():  
        turnLeft()  
        goForward()  
    else:  
        turnRight()  
        turnRight()  
        goForward()
```

Samenvatting

Programmeren = stap voor stap instructies geven om een probleem op te lossen

Belangrijke constructies:

Sequentie van commando's : een voor een uitvoeren

Herhalingslussen : zolang ... herhaal ...

Voorwaardelijke uitvoering : if ... elif ... else ...

Extras:

Variabelen om te onthouden en te rekenen

Informatica

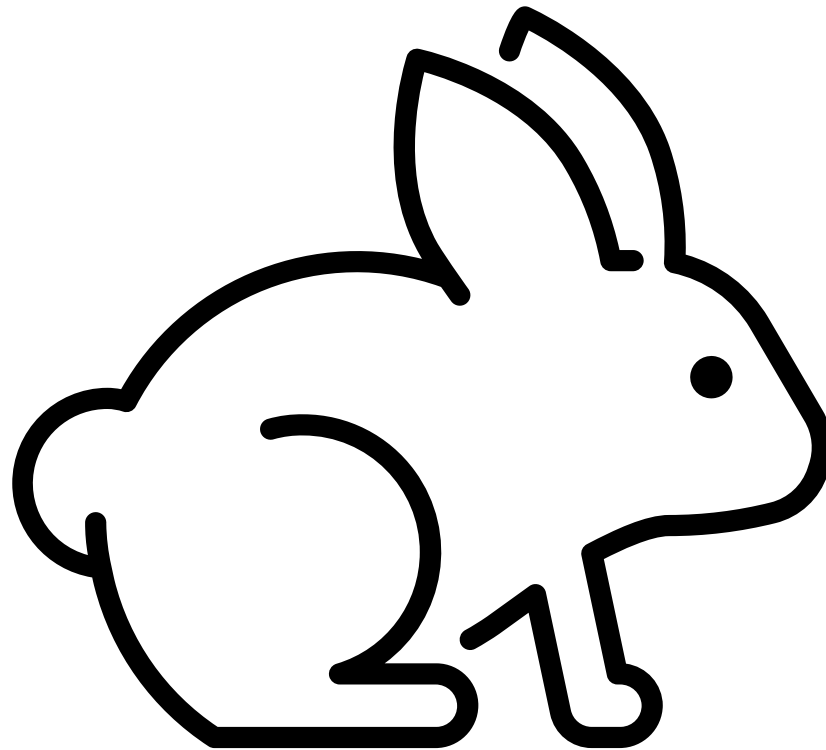
Meer dan alleen programmeren

- Algoritme: rechterhandregel
 - Aantal stappen in slechtste geval?
 - Efficiënter algoritme mogelijk?
 - Wat als in- en uitgang niet aan de buitenkant liggen?
 - Hoe het *kortste* pad vinden?
- Ook: datastructuren, besturingssystemen, netwerken, gedistribueerde systemen, databanken, ...

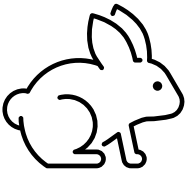
Bedankt voor jullie aanwezigheid!

Tot volgend jaar?

Extra materiaal voor de snelle programmeurs ...

Variabelen

Stel dat we willen onthouden hoeveel stappen we namen

- Moeten dingen kunnen onthouden
- Kan met behulp van *variabelen*

Een variabele is een naam voor een geheugenplaats

- Zelfgekozen naam
- We kunnen waarden toekennen, aanpassen, uitlezen

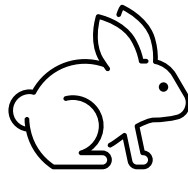
`steps=0`

initializatie

`steps=steps+1`

Waarde aanpassen

Tel het totaal aantal stappen

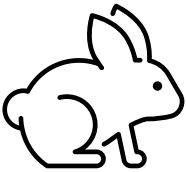
```
steps=0
while not foundExit():
    steps=steps+1
    if freeRight(): # right is free
        turnRight()
        goForward()
    elif freeForward(): # not right, but forward is free
        goForward()
    elif freeLeft(): # not right, not forward, but left free
        turnLeft()
        goForward()
    else: # neither right, nor forward, nor left are free
        turnLeft()
        turnLeft()
        goForward()

print("Aantal stappen:", steps)
```

Print geeft de *waarde* van uitdrukkingen of variabelen; hier de waarde van de *string* "Aantal stappen:" en de waarde van de variabele steps

Opdracht #5

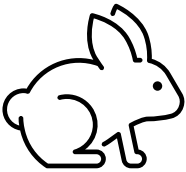
vraag5.py

Tel hoeveel maal de robot:

- Naar links draait
- Naar rechts draait

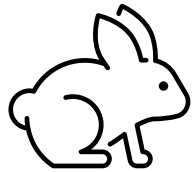
Opdracht #5 : Oplossing


```
steps=0
right=0
left=0
while not foundExit():
    steps=steps+1
    if freeRight(): # right is free
        turnRight()
        right=right+1
        goForward()
    elif freeForward(): # not right, but forward is free
        goForward()
    elif freeLeft(): # not right, not forward, but left free
        turnLeft()
        left=left+1
        goForward()
    else: # neither right, nor forward, nor left are free
        turnLeft()
        turnLeft()
        left=left+2
        goForward()

print("Aantal stappen:", steps)
print("Rechts:", right, "links:", left)
```

Variabelen gebruiken in *if* en *while*

We kunnen bewerkingen doen met een variabele:

```
cost = 3*left+2*right+steps
```

#kosten zijn afhankelijk van de operatie

vermenigvuldiging

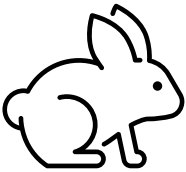
We kunnen testen of een variabele of uitdrukking kleiner, gelijk, groter is dan een waarde of een andere variabele of uitdrukking

Let op! 2x = om te testen op
gelijkheid!

```
if left > right:
    print("Meer draaien naar links dan naar rechts")
elif left == right:
    print("Even veel draaien links als rechts")
else:
    print("Meer draaien rechts dan links")
```

Opdracht #6

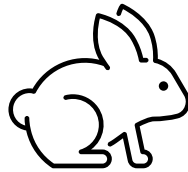
vraag6.py

Test welk algoritme het grootste aantal stappen nodig heeft in het doolhof: de rechterhand regel of de linkerhand regel?

Opdracht #6

Oplossing

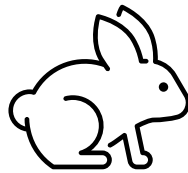
```
stepsRHR=0
while not foundExit():
    stepsRHR=stepsRHR+1
    if freeRight(): # right is free
        turnRight()
        goForward()
    elif freeForward(): # not right, but forward is free
        goForward()
    elif freeLeft(): # not right, not forward, but left free
        turnLeft()
        goForward()
    else: # neither right, nor forward, nor left are free
        turnLeft()
        turnLeft()
        goForward()

# Right-hand rule
laadDoolhof("doolhof4.txt")
# Now do the Lefthand rule and count steps
stepsLHR=0
while not foundExit():
    stepsLHR=stepsLHR+1
    if freeLeft(): # left is free
        turnLeft()
        goForward()
    elif freeForward(): # not left, but forward is free
        goForward()
    elif freeRight(): # not left, not forward, but right free
        turnRight()
        goForward()
    else: # neither right, nor forward, nor left are free
        turnRight()
        turnRight()
        goForward()

# Decide which one is larger and print output
if stepsLHR==stepsRHR:
    print("Beiden nemen hetzelfde aantal stappen")
elif stepsLHR<stepsRHR:
    print("Linkerhand regel is efficiënter:", stepsLHR, "vs.", stepsRHR)
else:
    print("Rechterhand regel is efficiënter:", stepsRHR, "vs.", stepsLHR)
```


Opdracht #6

Oplossing


```
stepsRHR=0
while not foundExit():
    stepsRHR=stepsRHR+1
    if freeRight(): # right is free
        turnRight()
        goForward()
    elif freeForward(): # not right, but forward is free
        goForward()
    elif freeLeft(): # not right, not forward, but left free
        turnLeft()
        goForward()
    else: # neither right, nor forward, nor left are free
        turnLeft()
        turnLeft()
        goForward()
```

```
# Right-hand rule
laadDoolhof("doolhof4.txt")
# Now do the Left-hand rule and count steps
```

```
# Decide which one is larger and print output
```

```
if stepsLHR==stepsRHR:
    print("Beiden nemen hetzelfde aantal stappen")
elif stepsLHR<stepsRHR:
    print("Linkerhand regel is efficiënter:", stepsLHR, "vs.", stepsRHR)
else:
    print("Rechterhand regel is efficiënter:", stepsRHR, "vs.", stepsLHR)
```

```
else: # neither right, not forward, not left are free
    turnRight()
    turnRight()
    goForward()
```

```
# Decide which one is larger and print output
if stepsLHR==stepsRHR:
    print("Beiden nemen hetzelfde aantal stappen")
elif stepsLHR<stepsRHR:
    print("Linkerhand regel is efficiënter:", stepsLHR, "vs.", stepsRHR)
else:
    print("Rechterhand regel is efficiënter:", stepsRHR, "vs.", stepsLHR)
```